

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ของสำนักงาน กชค.

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖
สำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า (สำนักงาน กขค.)

.....

- ด้าน ๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต ฯลฯ
๒. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
๓. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้งบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากร
ภาครัฐ

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

ความเสี่ยง หมายถึง โอกาสที่ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริงแตกต่างไปจากผลลัพธ์ที่คาดการณ์ไว้ ความแตกต่างเกิดจากความไม่แน่นอนของปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดความสำเร็จของการดำเนินงานขององค์กร ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจริงซึ่งแตกต่างไปจากการคาดการณ์มีโอกาสเกิดได้ใน ๒ ลักษณะ^๑

(๑) ผลกระทบในเชิงลบ (Negative Effect) ทำให้องค์กรไม่บรรลุวัตถุประสงค์ และสร้างความเสียหายให้กับองค์กร

(๒) ผลกระทบในเชิงบวก (Positive Effect) ทำให้มูลค่าขององค์กรมีระดับเพิ่มขึ้น เกิดเป็นประโยชน์ต่อองค์กร

ความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการรับสินบน

การประเมินความเสี่ยง ตามมาตรฐาน COSO 2013 องค์กรประกอบที่ ๒ หลักการที่ ๘ เรื่อง การประเมินความเสี่ยงการทุจริต เป็นกรอบหรือภาระในการประเมินความเสี่ยงการทุจริต มี ๔ กระบวนการ ดังนี้^๒

๑. Corrective: แก้ปัญหาที่เคยรับรู้ว่าจะเกิด สิ่งที่มีประวัติอยู่แล้ว ทำอย่างไรจะไม่ให้เกิดขึ้นซ้ำอีก

๒. Detective: ฝ้าระวัง สอดส่อง ติดตามพฤติกรรมเสี่ยง ทำอย่างไรจะตรวจพบ ต้องสอดส่องตั้งแต่แรกตั้งข้อบ่งชี้บางเรื่องที่น่าสงสัย ทำการลดระดับความเสี่ยงนั้นหรือให้ข้อมูลเบาะแสแก่นักบริหาร

๓. Preventive: ป้องกัน หลีกเลี่ยง พฤติกรรมที่นำไปสู่การสุ่มเสี่ยงต่อการกระทำผิดในส่วนพฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเคยเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำอีก (Known Factor) ทั้งที่รู้ว่าทำไป มีความเสี่ยงต่อการทุจริต จะต้องหลีกเลี่ยงด้วยการปรับ Workflow ใหม่ ไม่เปิดช่องว่างให้การทุจริตเข้ามาได้อีก

๔. Forecasting: การพยากรณ์ประมาณการสิ่งที่จะเกิดขึ้นและป้องกันปราบปรามล่วงหน้าในเรื่องประเด็นที่ไม่คุ้นเคย ในส่วนที่เป็นปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้าในอนาคต (Unknown Factor)

^๑ จันทนา สาขากร, นิพนธ์ เห็นโชคชัยชนะ, ศิลปพร ศรีจันเพชร, การควบคุมภายในและการตรวจสอบภายใน, พิมพ์ครั้งที่ ๑ (กรุงเทพฯ: ทีพีเอ็น เพรส, ๒๕๕๗), ๓-๑

^๒ ฉวีวรรณ นิลวงศ์, การบริหารจัดการความเสี่ยงระดับองค์กร, สืบค้นเมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖, <http://www.stopcorruption.moph.go.th>

ตารางที่ ๑ : ระบุความเสี่ยง (Known Factor และ Unknown Factor)

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
		Known Factor	Unknown Factor
๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต ฯลฯ			
๑.๑	การพิจารณาคำขอในลักษณะใกล้เคียงกัน แต่มีโอกาที่จะพิจารณาโดยใช้ดุลยพินิจต่างกัน เพื่อแสวงหาผลประโยชน์จากผู้ยื่นคำขอ		✓
๑.๒	การเรียกรับผลประโยชน์จากผู้ยื่นคำขอ เพื่อให้การดำเนินการรวดเร็วขึ้น		✓
๒. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่			
๒.๑	การให้ความช่วยเหลือหรือผ่อนผันให้แก่นิติบุคคลที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแล เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ให้แก่ตนเอง หรือการออกหลักเกณฑ์ที่เอื้อประโยชน์		✓
๒.๒	การสรรหา แต่งตั้ง โยกย้ายพนักงาน มีการเอื้อประโยชน์ให้พวกพ้องหรือเครือญาติ		✓
๓. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้งบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ			
๓.๑	การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ		
	๑) การจัดซื้อจัดจ้าง/ลงนามสัญญา บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง รวมถึงใจความรอบคอบทำสัญญา	✓	
	๒) การตรวจรับงาน/การเบิกจ่ายเงิน บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารสัญญา ส่งผลให้การตรวจรับงานและการเบิกจ่ายไม่ถูกต้องตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง	✓	
๓.๒	การเดินทางไปราชการ		
	๑) เบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการเป็นเท็จ โดยนำหลักฐานการเบิกจ่ายที่ปลอมแปลงมาเป็นหลักฐานประกอบการหักล้างเงินยืมโดยตรง เช่น ใบเสร็จรับเงิน บิลเงินสด ใบสำคัญรับเงิน		✓
	๒) เบิกค่าใช้จ่ายเดินทางไปราชการโดยไม่เหมาะสมหรือเกินความจำเป็น	✓	
๓.๓	การประชุมคณะอนุกรรมการ		
	๑) เบิกค่าเบี้ยประชุมคณะอนุกรรมการเป็นเท็จ โดยนำหลักฐานการเบิกจ่ายที่ปลอมแปลงมาเป็นหลักฐาน		✓

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
		Known Factor	Unknown Factor
	ประกอบกรหักล้างเงินยืมตรง เช่น ใบเสร็จรับเงิน บิลเงินสด ใบสำคัญรับเงิน		
	๒) มีการประชุมคณะอนุกรรมการ โดยไม่เหมาะสม หรือเกินความจำเป็น	✓	
๓.๔	กระบวนการเบิกจ่ายงบประมาณ		
	๑) เบิกจ่ายโดยขาดความรู้ความเข้าใจระเบียบการเบิกจ่าย	✓	
	๒) เจตนาเบิกจ่ายผิดระเบียบ		✓

คำอธิบาย : รายละเอียดความเสี่ยงการทุจริต เช่น รูปแบบ พฤติการณ์การทุจริตที่มีความเสี่ยงการทุจริตเท่านั้น (อธิบายให้ละเอียดชัดเจนมากที่สุด)

- ความเสี่ยงที่เคยเกิด หรือคาดว่าจะเกิดซ้ำสูง มีประวัติอยู่แล้ว ให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่อง Known Factor
- ความเสี่ยงที่ไม่เคยเกิดขึ้นหรือไม่มีประวัติมาก่อน แต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ในอนาคตว่ามีโอกาสเกิด ให้ใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่อง Unknown Factor

ตารางที่ ๒ : แสดงสถานะความเสี่ยง (แยกตามรายสีไฟจราจร)

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต ฯลฯ					
๑.๑	การพิจารณาคำขอในลักษณะใกล้เคียงกัน แต่มีโอกาที่จะพิจารณาโดยใช้ดุลยพินิจต่างกัน เพื่อแสวงหาผลประโยชน์จากผู้ยื่นคำขอ		✓		
๑.๒	การเรียกรับผลประโยชน์จากผู้ยื่นคำขอ เพื่อให้การดำเนินการรวดเร็วขึ้น		✓		
๒. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่					
๒.๑	การให้ความช่วยเหลือหรือผ่อนผันให้แก่นิติบุคคลที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแล เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ให้แก่ตนเอง หรือการออกหลักเกณฑ์ที่เอื้อประโยชน์		✓		
๒.๒	การสรรหา แต่งตั้ง โยกย้ายพนักงาน มีการเอื้อประโยชน์ให้พวกพ้องหรือเครือญาติ		✓		
๓. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้งบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ					
๓.๑	การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ				
	๑) การจัดซื้อจัดจ้าง/ลงนามสัญญา บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง รวมถึงใจความรอบคอบทำสัญญา			✓	
	๒) การตรวจรับงาน/การเบิกจ่ายเงิน บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารสัญญา ส่งผลให้การตรวจรับงานและการเบิกจ่ายไม่ถูกต้องตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง			✓	
๓.๒	การเดินทางไปราชการ				
	๑) เบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการเป็นเท็จ โดยนำหลักฐานการเบิกจ่ายที่ปลอมแปลงมาเป็นหลักฐานประกอบการหักล้างเงินยืมทตรง เช่น ใบเสร็จรับเงิน บิลเงินสด ใบสำคัญรับเงิน			✓	
	๒) เบิกค่าใช้จ่ายเดินทางไปราชการโดยไม่เหมาะสมหรือเกินความจำเป็น			✓	
๓.๓	การประชุมคณะอนุกรรมการ				
	๑) เบิกค่าเบี้ยประชุมคณะอนุกรรมการเป็นเท็จ โดยนำหลักฐานการเบิกจ่ายที่ปลอมแปลงมาเป็นหลักฐาน			✓	

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
	ประกอบการหักล้างเงินยืมตรง เช่น ใบเสร็จรับเงิน บิลเงินสด ใบสำคัญรับเงิน				
	๒) มีการประชุมคณะอนุกรรมการ โดยไม่เหมาะสม หรือเกินความจำเป็น			✓	
๓.๔	กระบวนการเบิกจ่ายงบประมาณ				
	๑) เบิกจ่ายโดยขาดความรู้ความเข้าใจระเบียบการเบิกจ่าย			✓	
	๒) เจตนาเบิกจ่ายผิดระเบียบ			✓	

คำอธิบาย : ให้นำข้อมูลจากตารางที่ ๑ มาวิเคราะห์แสดงสถานะความเสี่ยงการทุจริตของแต่ละโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต แยกตามรายสีไฟจราจร

- ความหมายของสถานะความเสี่ยงตามสีไฟจราจร

- สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ
- สีเหลือง หมายถึง ความเสี่ยงระดับปานกลาง และสามารถให้ความครอบคลุมระมัดระวังในระหว่างปฏิบัติงานตามปกติได้
- สีส้ม หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูง เป็นกระบวนการที่มีผู้เกี่ยวข้องหลายคน หลายหน่วยงาน ภายในองค์กร มีหลายขั้นตอน ยากต่อการควบคุม หรือไม่มีอำนาจควบคุมข้ามหน่วยงานตามหน้าที่ปกติ
- สีแดง หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูงมาก เป็นกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับ บุคคลภายนอก ไม่สามารถตรวจสอบได้ชัดเจน ไม่สามารถกำกับติดตามได้อย่างใกล้ชิดหรือสม่ำเสมอ

ตารางที่ ๓ : เมทริกส์ระดับความเสี่ยง ๒ มิติ (Risk Level Metrix)

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความจำเป็น ของการเฝ้าระวัง ๓ ๒ ๑	ระดับความรุนแรง ของผลกระทบ ๓ ๒ ๑	ค่าความเสี่ยงรวม จำเป็น x รุนแรง
๑. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้งบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ				
๑	การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ			
	๑) การจัดซื้อจัดจ้าง/ลงนามสัญญาบุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง รวมถึงใจความรอบคอบทำสัญญา	๒	๒	๔
	๒) การตรวจรับงาน/การเบิกจ่ายเงินบุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการบริหารสัญญา ส่งผลให้การตรวจรับงานและการเบิกจ่ายไม่ถูกต้องตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง	๒	๒	๔
๒	การเดินทางไปราชการ			
	๑) เบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการเป็นเท็จ โดยนำหลักฐานการเบิกจ่ายที่ปลอมแปลงมาเป็นหลักฐานประกอบการหักล้างเงินยืมทดรอง เช่น ใบเสร็จรับเงิน บิลเงินสด ใบสำคัญรับเงิน	๓	๓	๙
	๒) เบิกค่าใช้จ่ายเดินทางไปราชการโดยไม่เหมาะสมหรือเกินความจำเป็น	๒	๒	๔
๓	การประชุมคณะอนุกรรมการ			
	๑) เบิกค่าเบี้ยประชุมคณะอนุกรรมการเป็นเท็จ โดยนำหลักฐานการเบิกจ่ายที่ปลอมแปลงมาเป็นหลักฐานประกอบการหักล้างเงินยืมทดรอง เช่น	๓	๓	๙

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	ระดับความจำเป็น ของการเฝ้าระวัง ๓ ๒ ๑	ระดับความรุนแรง ของผลกระทบ ๓ ๒ ๑	ค่าความเสี่ยงรวม จำเป็น x รุนแรง
	ใบเสร็จรับเงิน บิลเงินสด ใบสำคัญ รับเงิน			
	๒) มีการประชุมคณะอนุกรรมการ โดยไม่เหมาะสมหรือเกินความ จำเป็น	๒	๒	๔
๔	กระบวนการเบิกจ่ายงบประมาณ			
	๑) เบิกจ่ายโดยขาดความรู้ความ เข้าใจระเบียบการเบิกจ่าย	๓	๒	๖
	๒) เจตนาเบิกจ่ายผิดระเบียบ	๓	๓	๙

คำอธิบาย : ให้นำโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริตที่มีความเสี่ยงระดับสูง – สูงมากที่เป็นสีส้มและสีแดง (จากตารางที่ ๒) มาหาค่าความเสี่ยงรวม โดยนำระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวังที่มีค่า ๑-๓ คูณ ด้วยระดับความรุนแรงของผลกระทบที่มีค่า ๑-๓ เช่นกัน

- **ระดับความจำเป็นของการเฝ้าระวัง** มีแนวทางในการพิจารณาดังนี้
 - ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนหลักที่สำคัญของกระบวนการนั้น ๆ แสดงว่าเป็น MUST หมายถึง มีความจำเป็นสูงในการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริตที่ต้องทำการป้องกัน ไม่ดำเนินการไม่ได้ (ค่า MUST อยู่ในระดับ ๓ หรือ ๒)
 - ถ้าเป็นกิจกรรมหรือขั้นตอนรองของกระบวนการนั้น ๆ แสดงว่าเป็น SHOULD หมายถึง มีความจำเป็นต่ำในการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต (ค่า SHOULD อยู่ในระดับ ๑ เท่านั้น)
- **ระดับความรุนแรงของผลกระทบ** มีแนวทางในการพิจารณาดังนี้

หากกิจกรรมหรือขั้นตอนในการปฏิบัติงาน นั้น

 - เกี่ยวข้องกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Stakeholder) รวมถึงหน่วยงานกำกับดูแล พันธมิตร ภาครัฐ เครือข่าย หรือมีผลกระทบทางการเงิน รายได้ลด รายได้เพิ่ม (Financial) หรือมีผลกระทบต่อ ผู้ใช้บริการ กลุ่มเป้าหมาย (Customer/User) ค่าความรุนแรงอยู่ในระดับ ๒ หรือ ๓
 - มีผลกระทบต่อกระบวนการภายใน (Internal Process) หรือการเรียนรู้ องค์กรความรู้ (Learning & Growth) ค่าความรุนแรงอยู่ที่ระดับ ๑ หรือ ๒

ตารางที่ ๔ : การประเมินการควบคุมความเสี่ยง

โอกาส/ความเสี่ยง	คุณภาพ การจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
		ต่ำ	ปานกลาง	สูง
การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหาร พัสดุภาครัฐ				
๑) การจัดซื้อจัดจ้าง/ลงนามสัญญา บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจ ในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง รวมถึงใจความรอบคอบทำสัญญา	พอใช้		ปานกลาง	
๒) การตรวจรับงาน/การเบิก จ่ายเงิน บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจ ในการบริหารสัญญา ส่งผลให้การ ตรวจรับงานและการเบิกจ่ายไม่ ถูกต้องตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง	พอใช้		ปานกลาง	
การเดินทางไปราชการ				
๑) เบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไป ราชการเป็นเท็จ โดยนำหลักฐาน การเบิกจ่ายที่ปลอมแปลงมาเป็น หลักฐานประกอบการหักล้างเงิน ยืมทตรง เช่น ใบเสร็จรับเงิน บิล เงินสด ใบสำคัญรับเงิน	ดี			สูง
๒) เบิกค่าใช้จ่ายเดินทางไปราชการ โดยไม่เหมาะสมหรือเกินความ จำเป็น	พอใช้		ปานกลาง	
การประชุมคณะกรรมการ				
๑) เบิกค่าเบี้ยประชุม คณะกรรมการเป็นเท็จ โดยนำ หลักฐานการเบิกจ่ายที่ปลอมแปลง มาเป็นหลักฐานประกอบการ หักล้างเงินยืมทตรง เช่น ใบเสร็จรับเงิน บิลเงินสด ใบสำคัญ รับเงิน	ดี			สูง

โอกาส/ความเสี่ยง	คุณภาพ การจัดการ	ค่าประเมินการควบคุมความเสี่ยงการทุจริต		
		ต่ำ	ปานกลาง	สูง
๒) มีการประชุมคณะอนุกรรมการ โดยไม่เหมาะสมหรือเกินความ จำเป็น	พอใช้		ปานกลาง	
กระบวนการเบิกจ่ายงบประมาณ				
๑) เบิกจ่ายโดยขาดความรู้ความ เข้าใจระเบียบการเบิกจ่าย	พอใช้			ค่อนข้างสูง
๒) เจตนาเบิกจ่ายผิดระเบียบ	พอใช้			สูง

คำอธิบาย : ให้นำค่าความเสี่ยงรวม (จากตารางที่ ๓) มาทำการประเมินการควบคุมการทุจริตว่ามีระดับ
การควบคุมความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับใด เมื่อเทียบกับคุณภาพการจัดการ ๓ ระดับ ดังนี้

- ดี หมายถึง จัดการได้ทันทีทุกครั้งที่เกิดความเสี่ยง ไม่กระทบถึงผู้ใช้บริการ/ผู้รับมอบ
ผลงานองค์กรไม่มีผลเสียทางการเงิน ไม่มีรายจ่ายเพิ่ม
- พอใช้ หมายถึง จัดการได้โดยส่วนใหญ่ มีบางครั้งยังจัดการได้ กระทบถึงผู้ใช้บริการ/
ผู้รับมอบผล องค์กร แต่ยอมรับและเข้าใจได้
- อ่อน หมายถึง จัดการไม่ได้หรือได้เพียงเล็กน้อย การจัดการเพิ่มเกิดรายจ่าย มีผลกระทบ
ถึงผู้ใช้บริการ ผู้รับมอบผลงาน และยอมรับไม่ได้

ตารางที่ ๕ : แผนบริหารความเสี่ยง

ที่	รูปแบบ พฤติกรรมความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต
๑	การจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ	
	๑) การจัดซื้อจัดจ้าง/ลงนามสัญญา บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจใน กระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง รวมถึงใจความ รอบคอบทำสัญญา	แผนบริหารความเสี่ยง ๑. ให้ความรู้ ความเข้าใจแก่เจ้าหน้าที่ที่ เกี่ยวข้องเกี่ยวกับกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการ จัดซื้อจัดจ้างและบริหารพัสดุภาครัฐ
	๒) การตรวจรับงาน/การเบิกจ่ายเงิน บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการ บริหารสัญญา ส่งผลให้การตรวจรับงานและ การเบิกจ่ายไม่ถูกต้องตามระเบียบที่ เกี่ยวข้อง	
๒	การเดินทางไปราชการ	แผนบริหารความเสี่ยง
	๑) เบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการเป็น เท็จ โดยนำหลักฐานการเบิกจ่ายที่ปลอมแปลง มาเป็นหลักฐานประกอบการหักล้างเงินยืมทร รอง เช่น ใบเสร็จรับเงิน บิลเงินสด ใบสำคัญรับ เงิน	๑. ควรใช้บริการจากผู้ให้บริการ หรือผู้ขาย สินค้าที่จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มที่ออกโดย กรมสรรพากร หรือจดทะเบียนการค้าที่ออกโดย กระทรวงพาณิชย์ที่สามารถตรวจสอบและ เชื่อถือได้ เพื่อป้องกันการปลอมแปลงเอกสาร
	๒) เบิกค่าใช้จ่ายเดินทางไปราชการโดยไม่ เหมาะสมหรือเกินความจำเป็น	๒. กรณีไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไข ข้อ ๑. ได้ ให้ใช้บิลเงินสดหรือใบเสร็จรับเงิน หรือใบสำคัญ รับเงิน นำมาเป็นเอกสารประกอบการหักล้างเงิน
๓	การประชุมคณะอนุกรรมการ	
	๑) เบิกค่าเบี้ยประชุมคณะอนุกรรมการเป็นเท็จ โดยนำหลักฐานการเบิกจ่ายที่ปลอมแปลงมาเป็น หลักฐานประกอบการหักล้างเงินยืมทรรอง เช่น ใบเสร็จรับเงิน บิลเงินสด ใบสำคัญรับเงิน	พร้อมแนบหลักฐาน เช่น สำเนาบัตร ประชาชน รูปภาพสถานประกอบการร้านค้า รูปภาพของสินค้า และหมายเลขโทรศัพท์ของผู้ ประกอบการ เป็นต้น
	๒) มีการประชุมคณะอนุกรรมการ โดยไม่ เหมาะสมหรือเกินความจำเป็น	๓. จัดทำข้อมูล/แบบสรุปค่าใช้จ่ายแนบท้าย รายงานผลการแสวงหาข้อเท็จจริงหรือรายงาน การไต่สวนข้อเท็จจริง และส่งฝ่ายยุทธศาสตร์ องค์กร (ยศ.) เมื่อสิ้นปีงบประมาณ เพื่อสรุป วิเคราะห์ ผลการเบิกค่าใช้จ่าย รายงาน เลขาธิการ กชค. และเสนอ กชค. เพื่อทราบ

ที่	รูปแบบ พฤติกรรมความเสี่ยงการทุจริต	มาตรการป้องกันการทุจริต
๔	กระบวนการเบิกจ่ายงบประมาณ	
	๑) เบิกจ่ายโดยขาดความรู้ความเข้าใจระเบียบการเบิกจ่าย	แผนบริหารความเสี่ยง ให้ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับระเบียบการเบิกจ่ายให้แก่บุคลากรอย่างทั่วถึง และสม่ำเสมอ
	๒) เจตนาเบิกจ่ายผิดระเบียบ	แผนบริหารความเสี่ยง - มีบทลงโทษที่เด็ดขาดเมื่อพบเจตนาทุจริต - เพิ่มการตรวจสอบการเบิกจ่ายที่ละเอียดรอบคอบ

คำอธิบาย : ให้เลือกเหตุการณ์ที่มีความเสี่ยงสูงสุดจากการประเมินการควบคุมความเสี่ยง Risk-Control Matrix Assessment (ตารางที่ ๔) ที่มีค่าความเสี่ยงอยู่ในระดับสูง ค่อนข้างสูง ปานกลาง มาจัดทำแผนบริหารความเสี่ยง โดยกำหนดมาตรการป้องกันการทุจริตนั้น ๆ (หากพบว่ามีความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับต่ำหรือค่อนข้างต่ำ ให้พิจารณาจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงในเชิงเฝ้าระวัง หรือเลือกกระบวนการ/การดำเนินงานอื่นที่อาจเกิดหรือมีโอกาสเกิดความเสี่ยงการทุจริต มาประเมินความเสี่ยงการทุจริตเพิ่มเติม)

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตของ สำนักงาน กชค.

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖

(ตุลาคม ๒๕๖๕ – กันยายน ๒๕๖๖)

สำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า (สำนักงาน กชค.) ได้จัดทำประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ โดยผลการประเมินความเสี่ยงการทุจริตจากหน่วยงานภายในนำไปสู่การวิเคราะห์และกำหนดมาตรการ กิจกรรม หรือแนวทางการป้องกันการทุจริต

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตของสำนักงาน กชค.

๑. ขอบเขตการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ได้แก่

- ๑.๑ ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต ฯลฯ
- ๑.๒ ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
- ๑.๓ ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

๒. กระบวนการเพื่อทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ได้แก่

- ๒.๑ กระบวนการการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ
- ๒.๒ กระบวนการเดินทางไปราชการ
- ๒.๓ กระบวนการประชุมคณะอนุกรรมการ
- ๒.๔ กระบวนการเบิกจ่ายงบประมาณ

๓. โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริตและประเภทความเสี่ยงการทุจริต แบ่งออกเป็นด้านต่างๆ ดังนี้

๓.๑ บุคลากรขาดความรู้ ความเข้าใจ และความรอบคอบกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างและขาดความรอบคอบในการทำสัญญา จึงทำให้เกิดข้อผิดพลาดในกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง และการบริหารสัญญา

๓.๒ บุคลากรอาจมีการนำหลักฐานการเบิกจ่ายที่ปลอมแปลงมาเป็นหลักฐานประกอบการหักล้างเงินยืมโดยตรง เช่น ใบเสร็จรับเงิน บิลเงินสด ใบสำคัญรับเงิน หรือมีการเบิกจ่ายโดยขาดความรู้ความเข้าใจระเบียบการเบิกจ่าย

๓.๓ อาจมีการเบิกจ่ายเบิกค่าใช้จ่ายเดินทางไปราชการหรือจัดประชุมคณะอนุกรรมการ โดยไม่เหมาะสมหรือเกินความจำเป็น

๔. แนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยง (ภายในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖)

๔.๑ ให้ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องแก่เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อจัดจ้างและบริหารพัสดุภาครัฐ

๔.๒ ให้ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องแก่บุคลากรอย่างทั่วถึงและสม่ำเสมอเกี่ยวกับระเบียบการเบิกจ่าย

๔.๓ มีแนวทางปฏิบัติในการเบิกค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้อง เช่น ควรใช้บริการหรือผู้ขายสินค้าที่จดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มที่ออกโดยกรมสรรพากร หรือจดทะเบียนการค้าที่ออกโดยกระทรวงพาณิชย์ที่สามารถตรวจสอบและเชื่อถือได้เพื่อป้องกันการปลอมแปลงเอกสาร และหากกรณีไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขดังกล่าวได้ ให้ใช้บิลเงินสดหรือใบเสร็จรับเงินนำมาเป็นเอกสารประกอบการหักล้างเงินยืมโดยตรง พร้อมแนบหลักฐาน เช่น สำเนาบัตรประชาชน รูปภาพสถานประกอบการกิจการร้านค้า และหมายเลขโทรศัพท์ของผู้ประกอบการ เป็นต้น

๔.๔ จัดทำข้อมูล/แบบสรุปค่าใช้จ่ายแนบท้ายรายงานผลการแสวงหาข้อเท็จจริงหรือรายงานการไต่สวนข้อเท็จจริง และส่งฝ่าย ยุทธศาสตร์องค์กร (ยศ.) เมื่อสิ้นปีงบประมาณ เพื่อสรุปวิเคราะห์ ผลการเบิกค่าใช้จ่าย รายงานเลขาธิการ กขค. และเสนอ กขค. เพื่อทราบ

๔.๕ มีบทลงโทษที่เด็ดขาดเมื่อพบการเจตนาทุจริต และเพิ่มการตรวจสอบการเบิกจ่ายที่ละเอียดรอบคอบ